Qorti tal-Appell Kriminali

Onor. Imhallef Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Dip Matr., (Can)

Appell Numru: 225 / 2019

Il-Pulizija

Spettur Fabian Fleri

Spettur Robert Vella

vs

Mario Mallia

Illum, 4 ta' Frar, 2020

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-imputat Mario Mallia detentur tal-Karta tal-identita' Maltija bin-numru 19998M, akkuzat flimkien ma ohrajn quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta):

Talli fil-25 ta' Frar 2016 ghall-habta ta' bejn it-tlieta u l-erbgha u nofs ta' filghodu (03:00hrs u 04:30hrs) gewwa Triq it-Tigrija Marsa:

1. bil-hsieb li jaghmlu delitt u cioe' delitt ta' serq minn gewwa Banka tal-Lottu bin-numru 12 li tinsab gewwa triq it-Tigrija Marsa wrew dan il-hsieb b'atti esterni u taw bidu ghall-ezekuzzjoni ta' dan id-delitt liema delitt ma giex esegwit

minhabba xi haga accidentali u indipendenti mill-volonta' taghhom u li kieku sehh kien ikun ikkwalifikat bil-vjolenza numerika, bil-mezz, bil-valur li jeccedi il-2,329.32 Euros (elf Lira Maltija), u bil-hin ghad-dannu ta' Louise Gerada, Felix Mifsud u/jew persuna/i ohra. (Artikoli 261(a) (b) (c) (f),262 (1) (b), 263 (a) (b), 267, 270, 277 (b));

Lil Keith Joseph Mallia wahdu akkuzat ukoll talli:

1. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi saq vettura bin-numru tar-registrazzjoni ACB123 tal-ghamla Kia Shuma meta kellha il-licenzja skaduta u ma kienx kopert b'polza tas-sigurta ghall-terzi persuni) (Artikolu 3 (1) tal-Kapitolu 104, Artikolu 13 L.S. 368.02);

2. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi ikkometta reat fil-perjodu operattiv ta' sentenza sospiza liema sentenza inghatat fit-13 ta' Mejju 2015 mill-Magistrat Dr. Neville Camilleri LLD u liema sentenza saret definittiva u ma tistax tinbidel (Artikolu 28C tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

3. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi ikkometta reat fil-perjodu operattiv ta' sentenza sospiza liema sentenza inghatat fid-9 ta' Gunju 2015 mill-Magistrat Dr. Francesco Depasquale LLD u liema sentenza saret definittiva u ma tistax tinbidel (Artikolu 28C tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

4. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi ikkometta reat fil-perjodu operattiv ta' sentenza sospiza liema sentenza inghatat fis-26 ta' Marzu 2014 mill-Magistrat Dr. Charmaine Galea LLD u liema sentenza saret definittiva u ma tistax tinbidel (Artikolu 28C tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

5. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi f’dawn il-gzejjer naqas milli jhares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Neville Camilleri LLD fid-digriet tieghu tal-4 ta' Marzu 2013 li bih tat il-helsien mill-arrest. (Artikolu 579(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

6. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi f'dawn il-gzejjer naqas milli jhares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Carol Peralta LLD fid-digriet tieghu tat-22 ta' Lulju 2015 li bih tat il-helsien mill-arrest. (Artikolu 579(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

7. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi f'dawn il-gzejjer naqas milli jhares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Gabriella Vella LLD fid-digriet taghha tat-3 ta' Dicembru 2015 li bih tat il-helsien mill-arrest. (Artikolu 579(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

8. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi f'dawn il-gzejjer naqas milli jhares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Audrey Demicoli LLD fid-digriet taghha tat-12 ta' Jannar 2016 li bih tat il-helsien mill-arrest (Artikolu 579(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

9. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi irrenda ruhu rizediv ai termini tal-Artikoli 49 u 50 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta b'sentenzi tal-Qorti tal-Magistrati (Malta), liema sentenzi saru definittivi u ma jistghux jinbidlu;

Lil Mario Mallia wahdu akkuzat ukoll:

1. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi kiser il-provedimenti tal-Kapitolu 446

Artiklu 7 tal-Ligijiet ta' Malta imposti fuqu b'sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. A. Vella LLD datata 11 ta' Marzu 2015, liema sentenza saret definittiva u ma tistghax tinbidel (Artikolu 23 tal-Kapitolu 446 tal-Ligijiet ta' Malta);

2. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi f'dawn il-gzejjer naqas milli jhares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Audrey Demicoli LLD fid-digriet taghha tat-12 ta' Jannar 2016 li bih tat il-helsien mill-arrest (Artikolu. 579(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta).

Lil Clyde Mallia wahdu akkuzat ukoll:

1. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi f'dawn il-gzejjer naqas milli jhares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Audrey Demicoli LLD fid-digriet taghha tat-12 ta' Jannar 2016 li bih tat il-helsien mill-arrest. (Artikolu 579 (2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

2. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi f'dawn il-gzejjer naqas milli jhares il-kundizzjonijiet imposti fuqu mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) Magistrat Dr. Charmaine Galea LLD fid-digriet taghha tat-29 ta' Jannar 2016 li bih tat il-helsien mill-arrest. (Artikolu 579(2) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta);

3. Talli fl-istess data, hin, lok u cirkostanzi ikkometta r-reat fil-perijodu operattiv ta' sentenza sospiza u supervision order liema sentenza inghatat fit-3 ta' Frar 2015 mill-Magistrat Dr. Doreen Clarke u liema sentenza saret definittiva u ma tistax tinbidel.

Il-Qorti intalbet sabiex f'kaz ta' htija tikkundanna lill-akkuzat ghall-hlas ta' spejjes li

jkollhom x'jaqsmu mall-hatra ta' esperti jew periti fil-prozeduri hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 533 tal-Kapitlu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti intalbet ukoll sabiex f'kaz ta' htija, flimkien mal-piena skont il-ligi, tordna r-revoka tad-digrieti li bihom Keith Joseph Mallia, Mario Mallia u Clyde Mallia inghataw il-beneficcju tal-helsien mill-arrest u tordna l-arrest mill-gdid tal-imsemmija mputati kif ukoll tordna li s-sommom bhala depoziti u garanziji personali, jghaddu favur il-Gvern ta' Malta kif stipulat fl-Artikolu 579 (2) (3) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti intalbet sabiex f'kaz ta' htija tordna is-sekwestru tal-vettura Kia Shuma bin-numru tar-registrazzjoni ACB123 hekk kif ikkontemplat fl-Artikolu 23 tal-Kapitlu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Il-Qorti giet mitluba sabiex barra milli tapplika il-piena skont il-ligi, tapplika wkoll l-Artikoli 383, 384 u 385 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta ghas-sigurta ta' dawn il-persuni hawn fuq indikati.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) tad-9 ta' Lulju, 2019, fejn il-Qorti wara li rat l-Artikoli 17, 20, 31, 37 (2), 41(l)(a), 261, 262, 263, 264, 265, 267, 269, 270, 279(a), 280, 281, 579, u 49 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, kif ukoll tar-regolament 3(l)(lA)(lB)(2)(a)(2A) tal-Kapitolu 104 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti sabet:

Lil Keith Joseph Mallia, Mario Mallia u Clyde Mallia ilkoll hatja tal-imputazzjoni migjuba kontrihom kollha ta' tentattiv ta' serq ikkwalifikat bl-aggravji tal-vjolenza, mezz, valur u hin;

Sabet lil Keith Joseph Mallia hati tal-ewwel imputazzjoni migjuba kontra tieghu wahdu ai termini tal-Artikolu 3 (1) tal-Kapitolu 104, kif ukoll hati tal-hames, sitt, seba' u tmien imputazzjonijiet kif migjuba kontra tieghu wahdu, filwaqt li illiberatu mit-tieni, tielet u

r-raba' imputazzjoni kif migjuba kontra tieghu wahdu. Ghal dak li jirrigwarda l-addebitu tar-recidiva, kif rifless fid-disa' akkuza migjuba kontra tieghu wahdu, din il-Qorti applikat biss skont id-dettami tal-Artikolu 49 izda mhux l-Artikolu 50 tal-Kodici Kriminali.

Konsegwentement ikkundannat lil Keith Joseph Mallia ghal tletin xahar prigunerija.

Inoltre, ai termini tar-regolament 3 (2A) tal-Kapitolu 104 tal-Ligijiet ta' Malta, din il-Qorti ordnat l-iswalifika tal-licenzja tas-sewqan ta' Keith Joseph Mallia ghal zmien tnax il-xahar (12).

Sabet lil Mario Mallia hati tat-tieni imputazzjoni kif migjuba kontra tieghu wahdu izda mhux hati tal-ewwel imputazzjoni kif migjuba kontra tieghu wahdu u konsegwentement ikkundannat lil Mario Mallia ghal piena komplessiva ta' ghoxrin xahar prigunerija.

Sabet lil Clyde Mallia hati tal-ewwel u tat-tieni imputazzjonjiet kif migjuba kontra tieghu wahdu izda mhux hati tat-tielet imputazzjoni kif migjuba kontra tieghu wahdu tal-ksur tas-sentenza sospiza u konsegwentement ikkundannat lil Clyde Mallia ghal tlettax il-xahar prigunerija.

Wara li l-Qorti rat l-Artikolu 579 (2) (3) tal-Kodici Kriminali, din il-Qorti ordnat ir-revoka tal-helsien mill-arrest fir-rigward tat-tlett imputati skont l-akkuzi kif migjuba u ordnat wkoll il-konfiska tal-ammont depozitat u tal-garanzija personali favur il-Gvern ta' Malta;

Stante li gie ppruvat li l-vettura tal-ghamla Kia Shuma bin-numru ta' registrazzjoni ACB 123 fil-jum ta' meta gie kommess id-delitt ma kienetx tappartjeni lil Keith Joseph Mallia

jew lill-imputati l-ohra izda kienet ghadha registrata f'isem terzi persuni, il-Qorti astjeniet milli tiehu konjizzjoni ulterjuri tat-talba ghall-konfiska tal-imsemmija vettura.

Wara li l-Qorti rat l-Artikolu 533 tal-Kodici Kriminali din il-Qorti ordnat wkoll il-hlas tal-ispejjez peritali inkorsi matul dawn il-proceduri ammontanti ghal tlett mija tlieta u hamsin Euro u disgha u ghoxrin centezmu (€353.29) liema somma ghandha titqassam bejn l-imputati. Finalment skond id-dettami tal-Artikolu 532A tal-Kodici Kriminali din il-Qorti ordnat l-hlas ta' danni favur Felix Mifsud ammontanti ghal tmien mija u hames Euro u erbgha u disghin centezmu (€805.94)11 liema somma ghandha titqassam ugwalment bejn l-imputati.

Rat ir-rikors tal-appellanti Mario Mallia minnu pprezentat fil-25 ta' Lulju, 2019, fejn talab lil din il-Qorti joghgobha tilqa' dan l-appell billi TIRRIFORMA s-sentenza appellata u dan billi filwaqt li TIKKONFERMAHA f'dik il-parti fejn ma sabitx lill-appellant hati tal-ewwel imputazzjoni migjuba kontrih wahdu u lliberatu minnha, THASSARHA, TIRREVOKAHA u TIKKANCELLAHA f'dik il-parti fejn sabet lill-appellant hati tal-ewwel imputazzjoni migjuba fil-konfront tieghu flimkien mal-imputati l-ohra, u kif ukoll tat-tieni imputazzjonijiet migjuba fil-konfront tieghu wahdu u minflok TIDDIKJARAH mhux hati taghhom u konsegwentament TILLIBERAH minnhom; jew sussidjarjament, TIRRIFORMA s-sentenza appellata fil-parti tal-piena inflitta u dan billi timponi piena aktar ekwa u gusta fic-cirkustanzi odjerni.

Rat illi l-aggravji huma cari u manifesti u jikkonsistu fis-segwenti:

A. Apprezzament zbaljat tal-Provi Prodotti u tal-Ligi Applikabbli fir-Rigward tas-Sejbien tal-Htija tal-Ewwel Akkuza

Illi l-appellant jirrileva illi l-Ewwel Onorabbli Qorti ghamlet apprezzament u interpretazzjoni hazina tal-provi migjuba quddiemha u tal-Ligi applikabbli meta sabitu

hati tal-ewwel akkuza migjuba fil-konfront tieghu u dan ghaliex fl-umli fehma tal-appellant l-Ewwel Onorabbli Qorti ma kellha qatt issib htija fl-appellant fir-rigward ta' din l-akkuza.

Illi fl-ewwel lok jinghad illi l-appellant mhuwiex tenut li jressaq l-ebda prova sabiex jipprova l-innocenza tieghu, izda hija l-Prosekuzzjoni li trid tipprova l-kaz taghha sal-grad li trid il-ligi, w cioe *beyond reasonable doubt*.

Huwa l-oneru tal-Prosekuzzjoni li tressaq l-ahjar provi sabiex tikkonvinci lill-Qorti li l-akkuzi addebitati lill-imputat huma veri w dan ghaliex kif jghid il-Manzini fil-ktieb tieghu Diritto Penale Vol. III Kap IV pagna 234, Edizione 1890:-

"Il cosi` detto onero della prova, cioe` il carico di fornire, spetta a chi accusa – onus probandi incumbit qui osservit."

Huwa minnu, li jekk il-Qorti hija rinfaccjata b'zewg verzjonijiet konfliggenti, ghandha tillibera, stante li tali konflitt ghandu jmur a beneficcju tal-imputata. Pero' huwa veru wkoll kif gie deciz mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-dsatax (19) ta' Mejju, 1997, fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija vs Graham Charles Ducker:

"It is true that conflicting evidence per se does not necessarily mean that whoever has to judge may not come to a conclusion of guilt. Whoever has to judge may, after consideration of all circumstances of the case, dismiss one version and accept as true the opposing one."

Illi jigi rilevat illi hija l-Prosekuzzjoni li trid tipprova l-kaz taghha lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni, waqt li d-difiza trid tipprova d-difiza taghha fuq bazi ta' probabilita'. Illi minn ezami akkurat tal-provi prodotti mill-partijiet fil-kaz odjern jirrizulta pjuttost evidenti li din il-Qorti tinsab rinfaccjata b'verzjonijiet differenti tal-fatti, ghal kollox kunfliggenti. Huwa principju baziku prattikat mill-Qrati taghna fil-procediment kriminali, li sabiex l-akkuzat jigi misjub hati tal-akkuzi migjub fil-konfront tieghu dawn ghandhom jigu pruvati oltre kull dubju dettat mir-raguni.

F'dan ir-rigward issir referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-5 ta' Dicembru, 1997 fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija v Peter Ebejer, fejn il-Qorti fakkret li l-grad ta' prova li trid tilhaq il-Prosekuzzjoni hu dak il-grad li ma jhalli ebda dubju dettat mir-raguni u mhux xi grad ta' prova li ma jhalli ebda ombra ta' dubbju. Id-dubbji ombra ma jistghux jitqiesu bhala dubbji dettati mir-raguni. Fi kliem iehor, dak li l-gudikant irid jasal ghalih hu, li wara li jqis c-cirkostanzi u l-provi kollha, u b'applikazzjoni tal-buon sens tieghu, ikun moralment konvint minn dak l-fatt li trid tipprova l-Prosekuzzjoni.

Fil-fatt dik il-Qorti ccitat l-ispjegazzjoni moghtija minn Lord Denning fil-kaz Miller v Minister of Pension -1974 -ALL Er 372 tal-espressjoni 'proof beyond a reasonable doubt':

"Proof beyond a reasonable doubt does not mean proof beyond the shadow of a doubt. The law would fail to protect the community if it admitted fanciful possibilities to deflect the course of justice. If the evidence is so strong against a man as to leave only a remote possibility in his favour, which can be dismissed with the sentence. 'of course it is possible but not in the least probable', the case is proved beyond reasonable doubt, but nothing shall of that will suffice."

Illi ssir referenza wkoll ghas-sentenza moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fid-9 ta' Settembru 2002 fil-kawza fl-ismijiet Il-Pulizija v Martin Mark Ciappara fejn spjegat x'jigri meta gudikant ikun rinfaccjat b'zewg verzjonijiet konfliggenti u cioe' jistghu jigru zewg affarijiet u cioe jew il-gudikant ikun tal-fehma li l-kaz tal-Prosekuzzjoni ma jkunx gie sodisfacentement ippruvat, u allura l-Qorti ghandha tillibera, jew jekk ikun moralment konvint li l-verzjoni korretta hija wahda u mhux l-ohra, jimxi fuq dik il-verzjoni li jaccetta u jekk dik il-verzjoni tkun timporta l-htija tal-imputat jew akkuzat, allura jiddikjara tali htija u jghaddi ghal piena jew ghal xi provvediment iehor. Il-Qorti issa trid tifli x-xhieda mismugha u dan sabiex tara jekk l-elementi rikjesti ghall-ezistenza tar-reati moghtija lill-imputat jirrizultawx jew le.

Illi inoltre jigi rilevat illi l-apprezzament tal-provi ghandu jsir mhux biss b'mod spezzettat w individwali izda l-provi ghandhom jigu analizzati flimkien fl-assjem taghhom sabiex wiehed jara x'inferenzi jew interpretazzjoni ragjonevoli u legali jista' jaghti lil dawk il-provi hekk interpretati. Ma tistax tinstab htija jew nuqqas ta' htija semplicement fuq analizi individwali jew separata tal-provi. Dawn ghandhom jigu kkunsidrati kemm individwalment kif ukoll komplessivament.

Illi jigi rilevat ukoll illi r-rizultat huwa li fi proceduri penali l-onus ta' prova tistrieh fuq il-Prosekuzzjoni matul il-kumpilazzjoni kollha, bhala regola generali u hija l-eccezzjoni li d-difiza trid tipprova xi haga, bhal perezempju d-difiza tal-insanita'.

Huwa principju fundamentali fi proceduri penali li persuna akkuzata hija prezunta innocenti sakemm ippruvata hatja, u dan ai termini tal-Artikolu 40 Subinciz 5 tal-Kostituzzjoni ta' Malta, li jiddisponi is-segwenti:

"*every person who is charged with a criminal offence shall be presumed to be innocent until he is proved or has pleaded guilty...*"

Dan il-principju gie wkoll sanat fis-sentenza moghtija minn Sir Augustus Bartolo fl-ismijiet 'Il-Pulizija v Michele Borg et' (deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-13 ta' Mejju, 1936) fejn intqal:

"*illi skont il-principju u s-sistema tal-ligi u procedura penali taghna mfassla fuq dak tal-Ingilterra u li huma strettament d'ordine pubblico; 'the accused is presumed innocent until proved guilty.'* "

U issa ghalhekk wiehed jistaqsi xi tfisser verament prezunzjoni tal-innocenza? Din tfisser li l-akkuzati ma jridu jipprovaw xejn dwar l-innocenza taghhom -hija l-Prosekuzzjoni li trid tipprova l-htija taghhom. Ghalhekk peress li hija l-Prosekuzzjoni li allegat il-htija tal-imputati, l-onus generali tal-prova, u cioe' tal-prova tal-htija, tistrieh

fuq il-Prosekuzzjoni, li ghandha ghalhekk tipprova kull element tar-reat partikolari sabiex tasal ghal din l-istess konkluzjoni.

Il-Prosekuzzjoni trid tipprova l-kaz taghha beyond a reasonable doubt, li tipprova kaz dettat bla dubju dettat mir-raguni, li tfisser li l-grad ta' buon sens jew ghaqal li jwassal gudikant sabiex jaqbel mat-tezi taghha u cioe' tal-Prosekuzzjoni.

L-obbligu li tipprova l-htija tal-akkuzati irid ikun assolut, oltre kull dubju dettat mir-raguni u f'kaz li jkun hemm xi dubju ragjonevoli, il-Prosekuzzjoni tigi kunsidrata li ma ppruvatx il-kaz taghha ta' htija u ghalhekk il-Qorti hija obbligata li tillibera.

Illi jigi rilevat illi l-Prosekuzzjoni qed tibbaza ruhha biss fuq provi cirkostanzjali stante n-nuqqas ta' provi diretti f'dan il-kaz. Illi jigi rilevat illi l-Qrati Maltin b'diversi sentenzi sahqu illi sabiex Qorti issib htija fl-imputat fuq provi indizzjarji, <u>**kull cirkostanza trid twassal ghall-istess konkluzjoni, u cioe' illi l-allegat reat sar mill-imputat.**</u>

Fi kliem Sir Rupert Cross:

Presumptions of fact (praesumptiones hominis) are merely frequently recurring examples of circumstancial evidence, and instances which have already been mentioned are the presumption of continuance, the presumption of guilty knowledge arising from the possession of recently stolen goods and the presumption of unseaworthiness in the case of a vessel which founders shortly after leaving port. These are all inferences which may be drawn by the tribunal of fact.

U fl-edizzjoni tal-2018 ta' Archbold jinghad hekk dwar presunzjonijiet ta' fatt:

These are inferences which the court may draw from the facts which are established, but it is not obliged to draw.

For example where a defendant charged with handling stolen goods is found to be in possession of those goods without any explanation, this circumstantial evidence may give rise to a provisional conclusion that the defendant is the handler of those goods.

In some cases a rebuttable presumption of law imposes a legal burden of proof which must be satisfied to the requisite standard of proof in order to rebut thepresumption, whereas some presumptions merely impose an evidential burden. For example, the presumption that a machine was working properly may be rebutted by merely adducing evidence to the contrary: Tingle, Jacobs and Co v. Kennedy [1964] 1 W.L.R. 638. In contrast, in order to rebut the presumption, created by section 74(3) of the Police and Criminal Evidence Act 1984, that the defendant committed an offence of which he was convicted, the Court of Appeal has held that the defence must prove on the balance of probabilities that the defendant did not commit the offence: Watson [2006] EWCA Crim. 2308. Similarly, in Miell [2008] 1 Cr.App.R. 23, the Court of Appeal treated s.74(3) as shifting the burden of proof onto the accused. InC[2011] 1 Cr.App.R. 17, however, the Court of Appeal, without reference to Watson, referred, at p.225, to s.74(3) as creating an "evidential presumption" and indicated that "if the defendant does adduce evidence to demonstrate that he is not guilty of the offence, it remains open to the Crown then to call evidence to rebut the denial". In Clift [2012] EWCA Crim. 2750 the Court of Appeal indicated that s.74(3) shifts the burden of proof to the defendant and that the prosecution is not required to prove to the criminal standard the matters covered by s.74(3). Equally, in R. v. O'Leary [2013] EWCA Crim 1371 the Court of Appeal held at para.19 that, "The effect of section 74(3) is that the defendant bears the burden of proving that he did not commit the offence".

In Zawadzka [2016] EWCA Crim 1712, where evidence of a theft conviction committed in Poland by the defendant was admitted in a murder trial, the Court of Appeal accepted that the judge should have directed the jury that if the defendant proved on the balance of probabilities that she had not committed the offence then the jury should 'dismiss it from their minds'.

Even where a presumption imposes a legal burden of proof, if the imposition of a legal burden of proof upon the defence would give rise to a violation of art. 6(2) of the ECHR it may be necessary to read down the relevant statutory provision under section 3(1) of the Human Rights Act 1998, in line with the principles that were considered at §§ 10-11 and 10-12, ante, such that it merely imposes an evidential burden. Indeed, statute may expressly impose the evidential burden of rebutting a presumption upon the defendant. For example, in relation to the evidential

presumptions about consent which section 75 of the Sexual Offences Act 2003 created, s.75(1) provides that:

"... the complainant is to be taken not to have consented to the relevant act unless sufficient evidence is adduced to raise an issue as to whether he consented, and the defendant is to be taken not to have reasonably believed that the complainant consented unless sufficient evidence is adduced to raise an issue as to whether he reasonably believed it."

It appears that the effect of this provision is that the burden of disproving the relevant issue remains on the prosecution provided that evidence that is not merely "fanciful or speculative" has been adduced to raise the issue: Ciccarelli[2011] EWCA Crim. 266.

Huwa minnu li fl-Artikolu 638(2) tal-Kap. 9 ix-xhieda ta' xhud wiehed biss, jekk emnut minn min ghandu jiggudika fuq il-fatt hija bizzejjed biex taghmel prova shiha u kompluta minn kollox, daqs kemm kieku l-fatt gie ppruvat minn zewg xhieda jew aktar. Ghalhekk jispetta lill-Qorti tara liema hija l-aktar xhieda kredibbli u vero simili fic-cirkostanzi u dan a bazi tal-possibilita'. Huwa veru wkoll li l-Qorti ghandha tqis provi cirkostanzjali jew indizzjarji sabiex tara jekk hemmx irbit bejn l-imputati u l-allegat reat. Dan qed jinghad ghaliex ghalkemm huwa veru li fil-kamp penali l-provi indizzjarji hafna drabi huma aktar importanti mill-provi diretti, pero' hu veru wkoll li provi indizzjarji jridu jigu ezaminati b'aktar attenzjoni sabiex il-gudikant jaccerta ruhu li huma univoci.

Fil-kaz **<u>Ir-Repubblika ta' Malta v. Andrea Zammit</u>** <u>moghtija nhar it-tnax (12) ta' Jannar tas-sena elfejn u sittax (2016) mill-Qorti tal-Appelli Kriminali,</u> il-Qorti kkwotat l-indirizz tal-Imhallef illi kien qieghed jippresjedi l-guri li tenna s-segwenti:

Issa hemm imbaghad ir-raba' tip ta' prova li diga` ssemmiet waqt it-trattazzjoni li hija s-circumstantial evidence. […] L-importanti pero` li tibqghu tiftakru li jekk is-circumstantial evidence, jigifieri serje ta' cirkostanzi jistghu jwassluk ghall-konkluzjoni wahda u wahda biss allura dik hija bizzejjed biex tistrieh fuqha, anke fuqha biss biex issib il-htija. Pero` ***<u>jekk is-</u>***

cicumstantial evidence ma twassalkomx ghal konkluzjoni wahda biss imma tista' taghti lok ghal diversi konkluzjonijiet, jew ghall-inqas tnejn, allura ma tistghux tistriehu fuqha biss biex issibu l-htija. Dik hija r-regola principali tas-circumstantial evidence. Circumstantial evidence tista' tigi minn hafna affarijiet.

Illi fis-sentenza **Il-Pulizija v. Joseph Buttigieg et** moghtija nhar l-ewwel (1) ta' Gunju tas-sena elfejn u ghaxra (2010) il-Qorti tal-Appelli Kriminali tenniet illi:

Din il-Qorti kellha diversi okkazzjonijiet sabiex tippronuncja ruhha dwar is-sahha probattiva ta' provi cirkostanzjali. Filwaqt illi dawna huma ammessi ***jistghu jwasslu ghall-htija jekk tirrizulta konkluzzjoni wahda. Jigifieri li l-provi tkun univoka.***

Johrog car mill-gurisprudenza nostrana illi jekk ikun hemm imqar izjed minn possibilita' wahda illi tkun tista' tnissel dubju illi l-imputat ma jkunx wettaq it-tali reat allura ma tkunx tista' tinstab htija f'dak l-imputat stante' illi il-provi cirkostanzjali iridu jwasslu ghall-konkluzzjoni wahda biss kif gie ritenut fil-kawza bl-ismijiet **Il-Pulizija v. Michael Ellul Vincenti** moghtija mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar it-tlieta (3) ta' Ottubru tas-sena elfejn u tlettax (2013):

Hemm ukoll il-provi cirkostanzjali *illi johrogu minn dan il-process, provi illi huma wkoll imporanti, a dirittua mpellenti ghall-prosekuzzjoni,* ***li jwasslu ghal konkluzjoni wahda u wahda biss.*** *Meta persuna tkun qieghda tikkonsidra sabiex taghmel reat, dina taghmel minn kollox sabiex tahbi l-operat u rresponsabilta' taghha ghal dak ir-reat u jista' jkollok sitwazzjoni fejn ma jkollokx xhieda okulari izda jkollok* ***diversi ndizji li kollha jwasslu ghand l-akkuzat bhala l-unika persuna illi seta' kien fil-pozizzjoni illi jikkommetti r-reat in kwistjoni.***

Dan gie ritenut ukoll fil-kawza bl-ismijiet **The Republic of Malta v. Eduardo Navas Rios** moghtija mill-Qorti tal-Appelli Kriminali nhar id-disgha (9) ta' Mejju tas-sena elfejn u tlettax (2013):

It has been constantly held that in order that circumstantial evidence may serve as a basis to convict it must first and foremost be narrowly examined and then in order to give weight to a

circumstance or to a number of circumstances as proving guilt ***<u>this or these must be unambiguous or unequivocal meaning that these must be definite or unmistakable or clearly pointing to only one conclusion. If circumstantial evidence may have more than one meaning then that circumstance or circumstances cannot be given any weight or consideration at all because although circumstances do not lie they may deceive.</u>***

Illi kif kwotat il-Qorti tal-Appelli Kriminali fil-kawza **<u>Il-Pulizija v. Kyle Stone</u>** <u>nhar l-ghoxrin (20) ta' Settembru tas-sena elfejn u tlettax (2013):</u>

Circumstantial evidence – li kif qal Lord Salmon fil-kaz ***<u>DPP v Kilbourne</u>*** *<u>[1973] AC 729, p. 758</u> "&* ***works by cumulatively, in geometrical progression, eliminating other possibilities."***

Illi f'dan l-istadju wkoll issir referenza ghall-kawza bl-ismijiet ir-Repubblika ta' Malta vs George Spiteri deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fil-hamsa (5) ta' Lulju tas-sena elfejn u tnejn (2002) fejn il-Qorti sostniet is-segwenti:

"L-prova indizzjarja trid tkun wahda assolutament univoka, li tipponta biss minghajr dubju dettat mir-raguni lejn fatt jew konkluzzjoni wahda...biex prova ndizzjarja tigi ammessa bhala prova valida fis-sens li wiehed jista' ragjonevolment jasal ghallkonkluzzjoni tieghu ta' htija in bazi taghha bla ebda dubju dettat mir-raguni, irid ikun moralment konvint minn dan ir-rekwizit ta' l-univocita' taghha, cioe' li dik il-prova tfisser biss u xejn aktar li l-akkuzat huwa hati ta' dak addebitat lilu w, allura, kull dubju ragjonevoli fir-rigward ghandu jmur favur l-akkuzat skond il-ligi".

Inoltre fil-kawza bl-ismijiet Pulizija v Paul Grech deciza mill-Qorti tal-Appell fis-sitta (6) ta' April tas-sena elfejn u wiehed (2001) intqal illi:

"l-provi fil-kamp kriminali jistghu jkunu kemm diretti u kif ukoll indizjali, basta dawn ikunu sufficjenti biex inisslu konvinciment morali f'mohh il-gudikant lil hinn minn kull dubju ragjonevoli mirreita' ta' l-imputat."

Finalment fid-decizjoni tal-Qorti tal-Appell Superjuri bl-ismijiet ir-Repubblika ta' Malta v Angel sive Angelo Bajada datata l-hmistax (15) ta' Mejju tassena elfejn u disgha (2009) gie ddikjarat illi:

"L-assjem tal-provi kien tali li a bazi tieghu l-gurati setghu ragonevolment u b'konvinciment morali trankwill ghall-ahhar jaslu ghall-konkluzjoni la ma jemmnux dak li qed isostni lapppellant u jsibu li l-provi jwasslu inekwivokabbilment ghall-htija tieghu. L-indizji, biex jaghmlu prova, jehtieg li jkunu univoci".

Illi guristi Inglizi bhal per ezempju Pollock C.B (Criminal Evidence (3rd Edition) [1995], Richard May (Sweet and Maxwell Criminal Practice) dahlu fl-interpretazzjoni tal-apprezzament tal-prova cirkostanzjali u t-tifsira talunivocita` u qal is-segwenti:

"It has been said that circumstantial evidence is to be considered as a chain, and each piece of evidence as a link in the chain, but that is not so, for then, if any one link broke, the chain would fall. It is more like the case of a rope comprised of several cords. One strand of cord might be insufficient to sustain the weight, but three stranded together may be quite of sufficient strength. Thus it may be in circumstantial evidence – there may be a combination of circumstances, no one of which would raise a reasonable conviction or more than a mere suspicion; but the whole taken together may create a conclusion of guilt with as much certainty as human affairs can require or admit of. . .".

Illi l-esponent jirrileva illi mhux kull prova cirkostanzjali hija ugwalment importanti u b'sahhitha. Ghandha tkun infatti d-diskrezzjoni tal-gudikant li jizen kull bicca ta' evidenza migjuba fil-proceduri biex tigi ghal konkluzjoni jekk il-prosekuzzjoni ppruvatx il-kaz taghha oltre d-dubju ragjonevoli. Illi huwa risaput illi bi provi cirkostanzjali wahedhom, f'certi kazijiet, jista' jkun hemm htija. Illi l-gudikant ghandu jkollu izda s-serhan tal-mohh li anke jekk ikollu prova cirkostanzjali wahda, dina ghandha tkun bizzejjed sabiex ikollu l-konvinzjoni morali u legali li kollox jindika li l-imputat ikkommetta dak id-delitt.

Illi l-akkuza illi instab hati taghha huwa t-tentattiv tas-serq:

Artikolu 41

"Kull min bil-hsieb li jaghmel delitt juri dana il-hsieb b'atti esterni u jaghti bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt, jehel meta jinsab hati .... jekk id-delitt ma jkunx gie esegwit minhabba xi haga accidentali u indipendenti mill-volonta tal-hati, il-piena stabbilita ghad-delitt ikkunsmat imnaqqsa grad jew zewg gradi."

Artikolu 261

Is-serq huwa ikkwalifikat –

(a) bil-"vjolenza";
(b) bil-"mezz";
(c) bil-"valur";

(d) bil-"persuna";
(e) bil-"lok";
(f) bil-"hin";
(g) bix-"xorta tal-haga misruqa".

Illi l-esponenti jirrileva illi mill-qari tad-disposizzjoni tal-ligi, u cioe' l-Artikolu 41, johorgu tlett elementi essenzjali li jikkostitwixxu it-tentattiv u cioe':

1. Atti esterni li juru l-intenzjoni tal-persuna li tikkometti reat.

2. Bidu ta'l-esekuzzjoni tad-delitt.

3. In-nuqqas ta'esekuzzjoni tad-delitt minhabba cirkostanzi indipendenti mill-volonta tal-hati.

Illi ghalhekk l-ewwel u qabel kollox l-intenzjoni tad-delinkwent trid tigi manifestata permezz ta'l-hekk imsejjha atti preparatorji. Bil-fors illi irid ikun hemm xi azzjoni, liema azzjoni trid tkun saret bl-intenzjoni specifika li jigi komess delitt, b'tali mod li ma thalli

l-ebda dubbju dwar liema reat ikun qed jigi ikkontemplat. Madanakollu dawn l-atti preparatorji fihom infushom u wahedhom ma jistghu qatt iwasslu ghat-tenttativ u ghalhekk ghal xi htija fil-kamp penali, jekk l-hati ma ikunx ta bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt.

Kif jghid il-Professur Mamo fin-noti tieghu:

"To intend to commit a crime is one thing; to get ready to commit it is another; to try to commit it is a third. We may say indeed that every intentional crime involves four distinct stages – Intention, Preparation, Attempt and Completion. Action in pursuance of the intent is not commonly criminal if it does no more than manifest the mens rea, nor if it goes no further than the stage of preparation."

Madanakollu kif ikompli ighid il-Professur Mamo, huwa difficli sabiex wiehed jigbed linja ta' demarkazzjoni bejn dak li jikkostitwixxi atti preparatorji biss u dawk l-azzjonijiet li jistghu imbaghad jigu ikklasifikati bhala l-bidu ta'l-esekuzzjoni tad-delitt. X'distinzjoni hemm bejn il-preparazzjoni sabiex wiehed jikkometti id-delitt u it-tentattiv ta'l-istess?

Il-Professur Mamo, isostni u dana fid-dawl ta' dak li ighidu diversi gurisiti prominenti fosthom il-Cararra, Maino u Liugi Masucci:

"So long as an overt act, whether in itself or by reason of the circumstances surrounding it, does not clearly show that it is directed to a criminal purpose, it cannot be regarded as an act of execution of a crime, because no act which in itself and in appearance is or can be innocent can be considered as a commencement of another offence. When, however, it appears clear that such act was directed to a criminal purpose, then, in order to decide whether such act represents a commencement of the execution of the crime it must be seen whether it forms part of that series of acts which, in their natural completeness would constitute the actual commission of the crime. If the act forms an integral parrt of this series of acts which in their completeness would consummate the crime, that act is one of execution. If, on the contrary, the act merely precedes

the criminal action, to which it was directed and is such that, however much repeated, it could never accomplish the consummation of that crime, the act is not an act of execution."

Illi fir-rigward tad-deinifizzjoni tar-reat tas-serq l-esponenti jaghmel referenza ghad-decizjoni fl-ismijiet Il-Pulizija vs. Anthony Borg Inguanez moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fis-26 ta' Awwissu 1998 fejn inghad:

"L-Ewwel Qorti korrettement irriteniet li d-definizzjoni ta' serq komunement abbraccjata fil-gurisprudenza taghna hi dik tal-Carrara u cioé: "La contrettazione [...] dolosa della cosa altrui, fatta "invite dominio", con animo di farne lucro". (ara Il-Pulizija vs. Carmelo Felice, 10/1/42, Il-Pulizija vs. Pawlu Scicluna et, 9/12/44, it-tnejn Appelli Kriminali).

Din id-definizzjoni hi suggetta ghall-interpretazzjoni dottrinali u gurisprudenzjali. Kif jispjega l-Manzini b'referenza ghad-definizzjoni ta' serq moghtija fl-Artikolu 624 tal-Codice Rocco:

"Obiettivamente, possono essere "altrui" soltanto quelle cose che costituiscono attualmente oggetto di proprietà o di altro diritto reale. Soggettivamente, e nel senso della nozione del furto, è "altrui" la cosa che è in proprietà e in possesso di una persona diversa da quella che se ne impossessa, e parimenti la cosa che, pur essendo in proprietà di chi sottraendola se ne impossessa, si trova, di diritto o di fatto, nel potere d'altri che abbia facoltà di usarne o di disporne altrimenti. In questo senso una cosa può essere contemporaneamente propria ed altrui" (Manzini, V., Trattato di Diritto Penale Italiano (Nuvolone, P. e Pisapia G.D., ed.), UTET, 1984, Vol. IX, para. 3229)".

Issa huwa pacifiku, kif anke gie accettat mill-Qorti tal-Magistrati fis-sentenzi taghha, li l-lukru mehtieg ghad-delitt ta' serq jista' jikkonsisti anki fi kwalunkwe tgawdija, pjacir jew sodisfazzjon li l-halliel jipprokura lilu nnifsu bil-haga misruqa (b'referenza ghas-sentenza talQorti Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija v. James Chetcuti, 3 ta' April 1943 – Kollez. XXXI.iv.500).

Fis-sentenza tal-Qorti Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija v. Pawlu Scicluna et (9 ta' Dicembru 1944 – Kollez. XXXII.iv.814) intqal hekk fir-rigward ta' l-animus furandi rikjest fir-reat tas-serq:

'Bil-kelma lucro wiehed ma ghandux jifhem biss lokupletazzjoni venali, jew borswali, imma kwalunkwe vantagg, kwalunkwe sodisfazzjon, kwalunkwe utili, pjacir, beneficcju, jew kommodu, li lhati jkollu fi hsiebu li jipprokura' (p.820).

L-istess fis-sentenza tal-Qorti Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija v. Carmelo Felice (10 ta' Jannar 1942 – Kollez. XXXI.iv.458) intqal:

'Fuq id-dolo specifiku ghar-reat tas-serq, jigifieri l-iskop tal-lukru, skond id-dottrina huwa bizzejjed li dak il-lukru jkun potenzjali jew possibbli; u l-Impallomeni (Commento al Codice Penale Italiano, Vol. IV, p.14, no. 1843) jghid li 'per lucro e profitto del furto si intende non soltanto il lucro personale che puo` ritrarsi dalla cosa rubata vendendola, oppure un effettivo aumento del patrimonio del ladro, ma qualunque godimento o piacere, qualunque sodisfazione procurata a se stesso, onde anche chi rubi per denaro o chi sottragga per mero diletto artistico un'opera d'arte, anche lasciando al proprietario il prezzo od altro oggetto di pregio equivalente o superiore, e` responsabile' (p. 460)."

Fit-teorija accettata dwar il-kwistjoni tal-valur tas-serq, anki ammont zghir hafna huwa bizzejjed. Jirreferi ghall-gurista Carrara li jghid li "purche` un qualche valore ci sia, per quanto minimo, e` sempre furto".

Il-principju generali f'kaz ta' allegat serq huwa li sakemm mic-cirkostanzi jirrizulta manifestament li l-oggett inkwistjoni ma hux res nullius u lanqas res derelicta, hemm id-delitt ta' serq.

Illi f'dan ir-rigward u fil-kaz odjern l-unici provi li hemm fil-konfront tal-esponenti huma l-fatt illi l-esponent flimkien ma' huh u missieru nqabbdu qrib il-post fejn sehh it-tentattiv ftit tal-hin wara. Mix-xiehda tal-membri tal-*RIU*, l-imputati kienu lkoll rekbin fil-vettura tal-ghamla *Kia Shuma,* u ippruvaw jaharbu milli jiġu investigati jew arrestati

meta ġew interċettati mill-membri tal-*RIU.* Inoltre meta rnexxielhom jitwaqqfu, u saret tfittxija fil-vettura li kellha l-pjanċi taghha mghottija, irriżultaw diversi ghodda li jistghu jintużaw ghal ksur jew sgass fi proprjeta'. Minbarra dan instabu żewġ balaklavi u ingwanti fejn kienu bilqieghda l-passiġiera tal-vettura in kwistjoni.

Apparti minn hekk mis-CCTV *recording* jirriżulta li kien hemm żewġ persuni mghammda li aviċinaw il-banka tal-lottu in kwistjoni u dawru l-*cameras* li kienu qieghdin jippuntaw fuq il-bieb tal-banka fejn essenzjalment sehh l-isgass u t-tentattiv sabiex jidhlu fil-hanut in kwistjoni. Mill-istess filmat jirriżulta illi dawn il-persuni kienu libsin hwejjeg simili li kellhom l-imputati Mario u Clyde Mallia meta ġew arrestati, tant illi l-Uffiċjal Prosekutur kien ordna li jiġu fotografati. Irriżulta wkoll mill-istess filmati illi kellhom imqass imdaqqas f'idejhom li kien jixbah dak li nstab fil-vettura meta ġew arrestati u li filfatt kienu użaw din l-ghodda sabiex ilahhqu mal-kameras in kwistjoni u jdawwrahom il-fuq u l-boghod mill-bieb tal-banka. Finalment matul it-tfittxija instab ukoll *radio* li kien imqabbad mal-frekwenza tal-*RIU.*

Illi dawn il-fatti wehidhom bir-rispett kollu mhux bizzejjed biex iwassal ghal konvinciment morali u lil hinn minn kull dubju dettatt mir-raguni illi l-esponenti kienu qeghdin gol-post lesti sabiex jisirqu.

Illi jigi rilevat illi ghalkemm allegatament il-hwejjeg kienu simili ma giex ippruvat illi kienu l-istess hwejjeg u b'kull rispett il-hwejjeg milbusin mill-esponent ma kellhomx xi haga partikolari illi twassal biex tghid illi dak il-flokk jew qalziet kellu biss l-esponent. Illi jirrizulta inoltre illi ma kien hemm l-ebda fingerprints jew dna u l-Prosekuzzjoni lanqas biss gabet xi call profile biex turi illi huma kienu f'dak il-post fil-hinijiet precedenti.

Illi mix-xhieda kollha jirrizulta illi fil-kaz odjern il-Prosekuzzjoni ghandna nuqqasijiet enormi fil-provi tal-prosekuzzjoni liema nuqqasijiet ghandhom jillimitaw favur l-esponent. Illi fil-kaz odjern il-Prosekuzzjoni naqset illi ggib provi

ohra fosthom xi elevar tal-fingerprints, xi nies ohra li forsi raw il-movimenti tal-allegati persuni illi kienu involuti fis-serqa u affarijiet ohra.

Illi, kif inghad aktar il-fuq, huwa principju rassodat illi l-provi fil-kamp kriminali jistghu ikunu kemm diretti kif ukoll indizjali, izda dawn tal-ahhar iridu ikunu univoci, iwasslu ghal konkluzjoni wahda u iridu ikunu sufficjenti tali biex inisslu konvinciment morali f'mohh il-Gudikant lil hinn minn kull dubbju ragjonevoli mir-reita' tal-imputat. Fil-fatt, il-provi cirkostanzjali jistghu jitqiesu bhala prova ammissibbli jekk huma univoci u jwasslu ghall-konkluzjoni wahda. Illi l-esponenti jistaqsi illi l-fatt biss illi dawn il-persuni kienu fuq il-post in kwistjoni hija prova cirkostanzjali bizzejjed li tista' titqies bhala prova ammissibli fil-kamp kriminali meta l-Prosekuzzjoni hija mitluba ggib l-ahjar u l-aqwa prova.

Illi huwa umilment sottomess li skond il-liġi proċedurali nostrana, kull qorti, u partikolarment qorti ta' ġudikatura kriminali, ghandha fil-każijiet kollha tordna li ssirilha l-ahjar prova li tista' ġġib parti. Tali regola tohroġ mill-Artikolu 559 tal-Kap. 12 tal-Liġijiet ta' Malta, liema artikolu hu applikabbli ghall-proċeduri kriminali bis-sahha tal-artikolu 520(1)(d) tal-Kodiċi Kriminali, Kap. 9 tal-Liġijiet ta' Malta;

Illi di *piu* jinghad li l-Artikolu 638(1) tal-Kodiċi Kriminali jghid bl-aktar mod skjett li "*Bhala regola, ghandu jitqies li tinġieb il-prova l-aktar shiha u sodisfaċenti illi l-każ ikun jaghti, u li ma jithalla barra ebda xhud li x-xiehda tieghu tkun importanti*";

Illi tenut kont ta' dawn ir-**regoli tassattivi ta' proċedura penali**, jinghad li fil-każ odjern zgur illi ma giex sodisfatt "*il-principju kardinali tal-kamp kriminali li sabiex ikun hemm sejbien ta' htija il-Prosekuzzjoni trid necessarjament iggib u tipprezenta l-aqwa prova li jkollha fil-pussess taghha. Tant hu hekk illi l-prosekuzzjoni tentuta tipprezenta kull prova kemm dik favur u kemm kontra*" [*Pulizija (Spettur Pierre Grech) v Antoine Agius*, Qorti tal-Appell Kriminali per Onor. Imhallef Antonio Mizzi, 12 ta' Mejju, 2015].

Illi fuq ir-regola tal-ahjar prova l-esponenti jaghmel referenza ghall-insenjament tal-Professur Mamo, fejn dan jghid hekk:

*'The main object of the rules of evidence is to secure, so far as it can be secured, that the evidence given in a judicial proceeding shall be true, and for that reason they **require that the best evidence procurable of the matter in dispute shall be given** and in a manner which will best ensure the object in view....**The rule as to the production of the best evidence is rigid**, and the mind of the Court is alert to discover, when evidence of an alleged fact is tendered, whether it is not within the power of the person tendering it to produce better evidence of the same fact, and **if the court is satisfied that better evidence can be produced it will insist upon the production thereof**...In the **unavoidable** absence of the best or primary evidence, the Court will accept what is known as secondary evidence. Secondary evidence is evidence which suggests on the face of it that other and better evidence exists. It follows that **it will never be received until the party tendering it proves what it is out of his power to obtain other evidence**...';*

Illi min dan jirriżulta li r-regola dwar l-ahjar prova hija wahda riġida u tassattiva u li, anzi, il-qorti hija **fid-dmir u d-dover** li titlob li tiġi prodotta l-ahjar evidenza. Aktar minn hekk il-Profs Mamo jishaq li huwa biss jekk u wara li l-Qorti tkun konvinta li l-ahjar evidenza ma setghetx tinġieb, li l-Prosekuzzjoni tinghata l-fakulta li ġġib evidenza ta' natura sekondarja.

Illi ghalhekk ix-xhieda migjuba mill-Prosekuzzjoni wehidhom u tenut kont ta' dak li nghad hawn fuq u ta' dak li jirrizulta mil-atti processwali ma jista' qatt iwassal lil dina l-Qorti ghal konvinciment morali illi l-imputat setgha kellu xi involviment f'dak li qed jigi akkuzat bih.

Illi l-esponenti jirrileva illi din il-Qorti tista' **biss** tispekula dwar jekk l-imputat kellux xi involviment f'dak li huwa qed jigi akkuzat bih u dana stante illi kemm ix-xhieda tal-Prosekuzzjoni u anke l-provi migjuba minnhom huma pjuttost dghajfa u ma jistghu fl-

ebda kaz iwasslu ghal htija lil hinn minn kull dubju dettat mir-raguni fejn allura l-provi tal-prosekuzzjoni huma biss kongetturi u xejn ibbazat fuq provi konkreti fl-atti.

Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost l-esponenti jirrileva illi jekk ghall-grazzja tal-argument din l-Onorabbli Qorti thoss illi l-argumenti hawn fuq imressqa ma jissussistux, l-esponenti xorta jhoss illi din l-Onorabbli Qorti ma tistax issib htija.

Illi l-esponenti jinsab akkuzat bit-tentattiv tas-serq illi hija kkontemplata fl-Artikolu 41 tal-Kodici Kriminali li jipprovdi:

41. *(1) Kull min bil-hsieb li jaghmel delitt juri dan il-hsieb b'atti esterni u jaghti bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt, jehel, meta jinsab hati, barra minn meta l-ligi tghid espressament xort'ohra, -*

1. *(a) jekk id-delitt ma jkunx gie esegwit minhabba xi haga accidentali u indipendenti mill-volonta tal-hati, il-piena stabbilita ghad-delitt ikkunsmat imnaqqsa grad jew zewg gradi;*

   (b) jekk id-delitt ma jkunx gie esegwit minhabba li l-hati jkun waqaf minn rajh milli jikkonsma d-delitt, il-piena ghall-atti li jkun lahaq ghamel, jekk dawk l-atti jkunu jikkostitwixxu delitt skont il-ligi.

Illi l-esponenti jirrileva illi mill-qari tad-disposizzjoni tal-ligi, u cioe' l-Artikolu 41, johorgu tlett elementi essenzjali li jikkostitwixxu it-tentattiv u cioe':

1. Atti esterni li juru l-intenzjoni tal-persuna li tikkometti reat.

2. Bidu ta'l-esekuzzjoni tad-delitt.

3. In-nuqqas ta'esekuzzjoni tad-delitt minhabba cirkostanzi indipendenti mill-volonta tal-hati.

Illi ghalhekk l-ewwel u qabel kollox l-intenzjoni tad-delinkwent trid tigi manifestata permezz ta'l-hekk imsejjha atti preparatorji. Bil-fors illi irid ikun hemm xi azzjoni, liema

azzjoni trid tkun saret bl-intenzjoni specifika li jigi komess delitt, b'tali mod li ma thalli l-ebda dubbju dwar liema reat ikun qed jigi ikkontemplat. Madanakollu dawn l-atti preparatorji fihom infushom u wahedhom ma jistghu qatt iwasslu ghat-tenttativ u ghalhekk ghal xi htija fil-kamp penali, jekk l-hati ma ikunx ta bidu ghall-esekuzzjoni tad-delitt.

Illi l-ahhar element legali li isawwar it-tentattiv huwa n-nuqqas ta' esekuzzjoni tad-delitt minhabba cirkostanzi indipendenti mill-volonta tal-hati. Illi ghalhekk irid ikun hemm xi azzjoni indipendenti li b'xi mod tisfratta dina l-intenzjoni tad-delinkwent biex b'hekk ir-reat ma jigix ikkunsmat. Izda jista' jisussisti ukoll it-tentattiv tar-reat jekk il-hati jieqaf minn jeddu u f'dana il-kaz huwa ikollu limpunita u jehel il-piena ghal dawk l-atti li ikunu jikkostitwixxu delitt skond il-ligi.

Fi kliem il-Pofessur Mamo:

"The law is satisfied if the desistance is voluntary, or in other words, if the determination of the agent not to prosecute the commission of the crime is made freely by him and not imposed upon him by external agencies independent of his will ... The concept of voluntary desistance includes both the forbearance of the agent from doing further acts of execution of the crime, as well as the counter-action of the agent directed to undo the acts already or to prevent their effects."

Illi l-esponent umilment jirrileva illi dato non concesso illi jissussisti t-tentattiv dan ovvjament irid jigi inkwadrat jew taht is-subartikolu 1 (a) jew taht is-subartikolu 1 (b) li johloq differenza bejn iz-zewg subartikoli. Fil-fatt, jigi rilevat illi filwaqt illi subartikolu 1 (a) jittratta l-fatt meta delitt ma jkunx ġie esegwit minhabba xi haġa aċċidentali u indipendenti mill-volontà tal-hati filwaqt illi subartikolu 1 (b) jittratta l-fatt meta d-delitt ma jkunx ġie esegwit minhabba li l-hati jkun waqaf minn rajh milli jikkonsma d-delitt. Illi meta jkun l-ahhar kaz l-akkuzat jehel biss il-piena ghall-atti li jkun lahaq ghamel, jekk dawk l-atti jkunu jikkostitwixxu delitt skont il-liġi.

Illi jigi rilevat illi fil-kaz odjern il-Prosekuzzjoni naqset illi tipprova x'kienet ir-raguni allegatament il-ghala l-esponenti waqaf milli jkompli d-delitt. Illi jigi rilevat illi stante illi l-presunzjoni ghandha dejjem timmilita favur l-akkuzat wiehed irid jassumi illi l-esponenti waqaf milli jkompli bid-delitt minn rajh u mhux minhabba xi haga accidentali u indipendenti.

Illi skont Sir Anthony Mamo ("Notes on Criminal Law", Vol. I, (1958 edit.) p. 119):-

"The law does not require that the desistance should be absolutely spontaneous, i.e. prompted solely by repentance or returning good feeling independently of any other motive....The law is satisfied if the desistance is voluntary , or, in other words, if the determination of the agent not to prosecute the commission of the crime is made freely by him and not imposed upon him by external agencies independent of his will."

Illi dan ifisser illi f'dan il-kaz allura l-esponenti ma jistax jinstab hati tat-tentattiv ta' serq izda jrid jinstab hati biss tal-atti li huwa lahaq ghamel jekk dawn biss jikkostitwixxu delitt u illi f'dan il-kaz l-atti allegatament illi kienu diga' lahqu saru ma jikkostitwixxux reat fihom infushom.

Illi dan ifisser ghalhekk illi din l-Onorabbli Qorti trid tanalizza biss l-atti li lahaq allegatament ghamel l-esponenti u dan anke kif ritenut fis-sentenza fl-ismijiet Il-Pulizija [Spt A. Mallia] vs Omissis deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-12 ta' Frar 2009:

L-appellant ghandu ragun. Din il-Qorti wkoll taqbel li l-appellant u shabu, bhala fatt, iddezistew mill-ghan taghhom li jkomplu jisgassaw il-fond biex jidhlu jisirqu; tant li, meta waslu l-Pulizija, kienu gja telqu minn fuq il-post. Ghamlux hekk ghax irrejalizzaw li bil-mezzi li kellhom ma kienx ser jirmexxilhom jidhlu jew ghax ma riedux jaghmlu storbju li seta' jinstema' mill-girien hu irrilevanti. Il-punt hu li, kif ikkonkludiet gustament l-Ewwel Qorti, huma kienu waqfu volontarjament milli jwettqu l-ghan taghhom.`

…

F' dan il-kaz ma rrizultatx l-impozizzjoni ta' xi forza estranea jew ta' xi haga accidentali w indipendenti mill-volonta' tieghu, fuq il-volonta' tal-appellant u shabu bhal, per ezempju, xi "hue and cry" mill-girien jew il-wasla fuq il-post tal-Pulizija li sfrattaw is-serqa incipjenti. Di fatti, kif xehdu l-istess Pulizija li marru fuq il-post, iz-zaghzagh kienu gja allontanaw ruhom minn hdejn il-fond in kwistjoni meta waslu hemm.

Issa skond l-artikolu 41 (1) (b) tal-Kodici Kriminali, jekk id-delitt ma jkunx gie esegwit minhabba li l-hati jkun waqaf minn rajh milli jikkonsma d-delitt, jehel il-piena ghall-atti li jkun lahaq ghamel, jekk dawk l-atti ikunu jikkostitwixxu delitt skond il-ligi.

<u>Ghalhekk f' dan il-kaz l-appellant ma kellux jinstab hati ta' tentattiv ta' serq, imma, se mai, ta' xi reat iehor li lahaq ghamel u fil-kaz partikolari tieghu ta' xi hsara volontarja jew tentattiv ta' hsara volontarja fuq il-bieb ta' barra tal-fond de quo, kif ex admissis sar minnu meta, kif qal, dahhal il-formatur bejn iz-zewg bibien u ta daqqa zghira bil-mazza.</u>

<u>Pero' dwar dan ir-reat jew it-tentattiv tieghu – kompriz u involut fih, l-Ewwel Qorti lliberat lill-appellant mit-tieni imputazzjoni w, ladarba ma sarx appell minn din il-liberazzjoni mill-Avukat Generali, din il-Qorti hija issa prekluza milli ssibu hati hi ta' dan ir-reat ta' hsara volontarja jew it-tenttiattiv tieghu skond ir-rizultanzi.</u>

Ghal dawn il-motivi din il-Qorti qed tilqa' l-appell u tirriforma s-sentenza appellata billi biss ghal dak li jirrigwarda lill-appellant odjern tikkonfermaha fejn illiberat lill-appellant mill-akkuza ta' hsara volontarja taht it-tieni imputazzjoni w fejn astjeniet milli tikkundanna lill-appellant ghall-hlas tal-ispejjez tal-perizji a tenur tal-art. 533 tal-Kodici Kriminali w tirrevokaha fejn sabet lill-appellant hati ta' tentattiv ta' serq aggravat skond l-ewwel imputazzjoni w fejn ghamlet fil-konfront tieghu ordni ta'

probation ghal tlitt snin, u ghalhekk tilliberah minn kull imputazzjoni w provvediment ta' probation.

Illi ghalhekk abbraccjati dawn il-principji suesposti jirrizulta illi l-esponenti semmai irid iwiegeb ghall-atti li lahaq ghamel [allegatament] u cioe' liema atti wehidhom ma jikkostitwixxux reat u ghaldaqstant ghandu jigi liberat.

B. Apprezzament zbaljat tal-Provi Prodotti u tal-Ligi Applikabbli fir-Rigward tas-Sejbien tal-Htija tat-Tieni Akkuza migjuba fil-konfront tieghu BISS

Illi fl-ewwel lok jigi rilevat illi tista' tinstab htija biss f'dawn l-akkuzi jekk ovvjament l-esponent jinstab hati tal-attentat tas-serq stante illi dawn l-akkuzi relatati mal-ksur tal-kundizzjonijiet tal-helsien mill-arrest huma sussidjarji. Illi inoltre izda jigi rilevat illi jekk ghal grazzja tal-argument din l-Onorabbli Qorti ssib htija f'xi akkuzi xorta ma tistax issib htija fir-rigward tal-akkuzi relatati mal-ksur tal-kundizzjonijiet tal-helsien.

Illi dan qed jinghad stante illi l-Prosekuzzjoni fil-kaz odjern resqet vera kopja ta' kull digriet illi ghandhom l-esponenti minghajr ma izda resqet lill-Ufficjal Prosekutur f'ta kull digriet sabiex jikkonferma illi tali kundizzjonijiet tal-helsien mill-arrest ghadhom vigenti u illi tali kundizzjonijiet kienu vigenti fil-mument illi gie kommess ir-reat in kwistjoni.

Illi f'dan ir-rigward issir referenza ghas-sentenza moghtija mill-Qorti talAppell Kriminali fl-ismijiet Il-Pulizija vs Christopher Scerri deciza nhar it-tmienja u ghoxrin (28) ta' Settembru 2017 fejn il-Qorti fuq mertu identiku qalet hekk:

Fil-kaz odjern, il-Prosekuzzjoni ressqet vera kopja ta' kull digriet awtentikat mirRegistraturi tal-Qrati u isegwi ghalhekk li dawn ikunu ezaminati seriatim;

11. Id-Dokument KA 4 huwa vera kopja ta' Digriet tal-Qorti Kriminali tat-23 ta' Dicembru 2013 moghti wara rikors ta' Christopher Scerri. F'dan id-digriet, il-Qorti kkoncediet il-helsien mill-arrest tal-istess Christopher Scerri bil-kundizzjonijiet, inter alia, li jirtira gewwa r-residenza tieghu mhux aktar tard mid-9 ta' filghaxija u li ma jistghax johrog qabel is-6 ta' filghodu u dan kontra depozitu ta' €10,000 u garanzija personali ta' €20,000 . Anness ma' dan id-digriet hemm formola ta' garanzija personali fl-ammont ta' €20,000 fejn jidher indikat ukoll in-numru tal-Karta' tal-Identita' tal-persuna li iffirmat din il-garanzija, jigifieri C. Scerri. Id-dokument KA5 imbaghad huwa Digriet ta' helsien mill-arrest moghti mill-Qorti talMagistrati (Malta) ukoll fil-konfront ta' Christopher Scerri fit-3 ta' Novembru 2014. Il-hin ta' rinkazar huwa ffissat bhala t-8 ta' filghaxija u ma jistghax johrog qabel it-8 ta' filghodu u dan, fost kondizzjonijiet ohra, suggett ghall-depozitu ta' €23,000 u garanzija personali ta' €30,000. F'dan id-dokument jidher biss isem Christopher Scerri minghajr forma ohra ta' identita'. Id-dokument KA6, imbaghad huwa digriet tal-Qorti tal-Magistrati (Malta), moghti fis-6 ta' Settembru 2010 ukoll fil-konfront ta' Christopher Scerri li bih inghata l-helsien mill-arrest suggett, inter alia, li jkun gewwa rresidenza tieghu mhux aktar tard mid-9 ta' filghaxija u ma jistghax johrog aktar kmieni mit-tmienja nieqes kwart ta' filghodu, kontra depozitu ta' €1,000 u garanzjija personali ta' €15,000.

Anke f'dan ilkaz ma hemm l-ebda forma ta' certezza li l-appellant huwa ilChristopher Scerri msemmi fid-digrieti indikati fid-dokumenti KA5 u KA6;

12. L-appellant ghalhekk ghandu ragun in parti ghaliex hija ghall-kollox assenti l-prova li Christopher Scerri msemmi fiddokumenti KA5 u KA6 huwa l-appellant odjern allura imputat. Lanqas ma jirrizulta li dawk id-digrieti inghataw fil-konfront ta' 9 Christopher Scerri qua imputat f'kawzi ohra minfejn allura tista' tkun konsiderata l-identita' tieghu;

Illi f'kazijiet bhal dawn il-Qrati dejjem irritinew certu elementi illi jridu jigu ppruvati sabiex ir-reat jissussisti. Infatti, fil-kawza bl-ismijiet **Il-Pulizija v. Charles Paul Muscat,** moghtija mill-Qorti tal-Magistrati (Ghawdex) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali per

il-Magistrat Joseph Mifsud nhar il-hmistax (15) ta' Gunju tas-sena elfejn u sittax (2016), il-Qorti rriteniet is-segwenti:

Il-Prosekuzzjoni sostniet: "l-prosekuzzjoni ezebit vera kopja tal-kundizzjonijiet tal-helsien mil-arrest datati 8 ta' Frar 2011 u fejn l-istess proskuzzjoni giet ezentata mid-difiza sabiex tressaq lil ufficjal prosekutur s-Supretendent Dennis Thuema bhala xhud tal-identita'. Illi fir-rigward tal-kondizzjonijiet tal-helsien mil-arrest tal-24 ta' Mejju 2013 bi zvista gie ezebit biss il-verbal tal-prezentata minghajr ma gew ezebiti l-vera kopja tal-kundizzjonijiet u ghalhekk din l-Onorabbli Qorti ghadha tiehu in konsiderazzjoni l-kondizzjonijiet tat-8 ta' Frar 2011 biss."

Id-difiza rribattiet: "L-ufficjal prosekutur qed jghid huwa stess li "bi zvista gie ezebit biss il-verbal tal-prezentata minghajr ma gew ezebiti il-vera kopja tal-kundizzjonijiet". Il-fatt li l-prosekuzzjoni giet ezentata milli tressaq bhala xhud lill-Ispettur Dennis Theuma bhala xhud tal-identita` ma tistax taghmel tajjeb ghall-prova mankanti tal-kundizzjonijiet tal-bail li l-prosekuzzjoni qieghda takkuzah li kiser. Fil-kawza prezenti, galadarba ma gewx esibiti in atti l-kundizzjonijiet tal-bail, zgur li l-gudikant ma jistax jasal biex jara jekk kienx hemm xi kundizzjoni jew kundizzjonijiet tal-bail li gew miksura. Barra minn hekk, ix-xewqa espressa mill-prosekuzzjoni li "din l-Onorabbli Qorti ghandha tiehu in konsiderazzjoni l-kondizzjonijiet tat-8 ta' Frar 2011 biss" mhix kompatibbli mal-principju legali "Quod non est in actis non est in mundo". ***Il-konkluzjoni dwar ksur ta' xi kundizzjoni trid tirrizulta mill-atti u mhux minn xi assunzjoni jew finzjoni jew presunzjoni. Ghalhekk, jekk il-prova ma tinsabx fil-process, l-imputazzjoni ma treggix u ma tistax tinstab htija."*** *[...] Illi din l-imputazzjoni ma tirrizultax mill-atti processwali u b'hekk l-imputat ser jigi liberat minnha.*

Inoltre', fil-kawza bl-ismijiet **Il-Pulzija v. Hussein Hamada,** deciza mill-Qorti tal-Magistrati (Malta) per il-**Magistrat Neville Camilleri** nhar it-tlettax (13) ta' Jannar tas-sena kurrenti (2016), l-Onorabbli Qorti eccepiet is-segwenti:

F 'dan il-kaz, minbarra d-digriet, konnotati, identifikazzjoni eccetra il-Prosekuzzjoni trid tipprova wkoll li l-proceduri li fihom dawk il-kondizzjonijiet ikunu nghataw ikunu ghadhom pendenti fil-mument meta jkun gie allegat li l-imputat naqas milli jhares wahda mill-kundizzjonijiet ghall-helsien mill-arrest. *Dan ghaliex fil-kaz li dawk il-proceduri kriminali jkunu gew mitmuma, jintemmu wkoll il-kondizzjonijiet marbuta maghhom – salv il-kaz t'appell mis-sentenza fejn jistghu jkunu ritenuti vigenti skont l-Artikolu 416(1A) tal-Kodici Kriminali. F'dan il-kaz din il-prova tal-vigenza tal-proceduri penali fil-mument li l-imputat naqas milli jhares wahda mill-kundizzjonijiet ghall-helsien mill-arrest ma ngabitx mill-Prosekuzzjoni u ghalhekk* ***il-Qorti ma tistax tassumi li ghadhom pendenti ladarba din il-prova ma ngabitx fl-atti mill-Prosekuzzjoni. Ghalhekk din il-Qorti sejra ssib li din l-imputazzjoni ma gietx sodisfacentement pruvata sal-grad rikjest mill-Ligi u b'hekk ser tillibera lill-imputat minnha.***

Ghalhekk jigi rilevat illi anke fir-rigward ta' tali akkuzi l-appellant ghandu jigi liberat kompletament.

C. Piena Erogata

Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost dan l-aggravju jirrigwarda l-piena. Illi huwa minnu li l-insenjament tal-Qrati superjuri dejjem sahaq li ma jiddisturbawx il-piena moghtija mill-Ewwel Onorabbli Qorti. Illi fuq ton akkademiku, pero` l-esponenti ma jaqbilx kompletament ma' tali insenjament. Illi dana peress li qabel mal-Qrati tal-Ewwel grad, fin-nuqqas ta' sistema ta' 'sentencing policy' rigida, ma' jzommu certu konsistenza u omogenjita` fis-sentenzi taghhom, allura bilfors li jkollok min jilmenta bhalma qed jigri fil-kaz in ezami. Illi inoltre f'kull kaz Qrati ta' l-appell xorta ghandhom jidhlu f'ezami akkurat tac-cirkostanzi kollha biex jaraw il-piena inflitta kinitx eccessiva jew le.

Illi l-esponent umilment jirrileva illi l-piena erogata hija wahda eccessiva fic-cirkostanzi tal-kaz odjern.

Illi qabel xejn ghandu jigi kkunsidrat li **l-piena qatt mghandha sservi sabiex titpatta l-hsara li tkun iggarbet mill-vittma -jew mill-familjari taghha -kawza tas-sinistru**.

Illi f'dan l-isfond ssir riferenza ghas-sentenza **Il-Pulizija vs Francis Mamo**:

Fil-verita l-iskop tal-piena muhiex wiehed ta' tpattija. Huwa ben stabbilit li l-piena m'ghandhiex isservi bhala xi forma ta' vendikazzjoni tas-socjeta` fil-konfront tal-hati. Il-piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta' dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu importanza, fost affarijiet ohra, kemm ir-rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll ir-riforma tal-istess hati.

Skop iehor tal-piena huwa dak li tigi protetta s-socjeta`. Dan l-iskop jitwettaq kemm billi fil-kaz ta' persuni li b'ghemilhom juru li huma ta' minaccja ghas-socjeta` dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta' reati gravi, is-sentenza tibghat messagg car li jservi ta' deterrent generali. Il-Qrati ta' gustizzja kriminali dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena.

Illi huwa propju ghalhekk illi ghal kull reat il-Ligi ma tistipulax piena fissa imma tistipula minimu u massimu; jispetta lill-Qorti biex fid-diskrezzjoni taghha, u entro dawk il-parametri, teroga dik il-piena permezz ta' liema, skond ic-cirkostanzi ta' kull kaz, tipprova ssib dak il-bilanc gust bejn d-diversi skopijiet li ghandhom jintlahqu......

Illi huwa car li l-imputat mhux persuna ta' kondotta vjolenti jew li ghandu bzonn ta' xi tip ta' riforma fil-karattru tieghu; dan pero ma jfissirx necessarjament li huwa m'ghandux jinghata piena karcerarja jekk hija din il-piena li tohloq dak il-bilanc gust bejn id-diversi skopijiet li jridu jintlahqu permezz taghha, inkluz dak li tibghat messagg car li jservi ta' deterrent.

Illi fil-kaz in ezami l-imputat m'ghandux l-iskuza ta' l-inesperjenza jew il-blugha taz-zghozija; huwa ragel adult u ta' certa esperjenza li pero ghazel li jinjora dak li din l-esperjenza bil-fors kienet ghallmitu;...

Illi fis-sentenza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Anton Vassallo deciza mill-**Onor Imhallef David Scicluna nhar id-9 ta' Jannar, 2013 intqal hekk:

"Il-piena ghandha diversi skopijiet. Wiehed minnhom huwa sabiex jigi ripristinat it-tessut socjali li jkun gie mcarrat bil-ghemil kriminali ta' dak li jkun. Taht dan l-aspett jassumu importanza, fost affarijiet ohra, kemm ir-rizarciment tad-dannu da parti tal-hati kif ukoll irriforma tal-istess hati. Skop iehor tal-piena huwa dak li tigi protetta s-socjeta`. Dan l-iskop jitwettaq kemm billi fil-kaz ta' persuni li b'ghemilhom juru li huma ta' minaccja ghas-socjeta` dawn jinzammu inkarcerati u ghalhekk barra mic-cirkolazzjoni, kif ukoll billi, fil-kaz ta' reati gravi, is-sentenza tibghat messagg car li jservi ta' deterrent generali. Il-Qrati ta' gustizzja kriminali dejjem iridu jippruvaw isibu l-bilanc gust bejn dawn u diversi skopijiet ohra tal-piena."

12. Din il-Qorti hi tal-fehma li fil-kaz in ezami jidher illi lappellant/l-appellat qieghed fit-triq it-tajba u qieghed jaghmel l-isforzi mehtiega biex izomm in lineja mar-responsabbiltajiet tieghu. Is-socjeta` ghalhekk ma tistax tigi protetta bl-inkarcerazzjoni tieghu izda billi, bl-ghajnuna ta' ufficjal tal-probation, ikompli jirresponsabbilizza ruhu, u dan anke billi jaghmel il-pagamenti opportuni lill-vittmi tieghu kif ukoll billi jrodd xi haga lis-socjeta` permezz ta' servizz fil-komunita`. Ghalhekk huwa l-kaz illi, minbarra ordni ta' kumpens, l-appellant/l-appellat accettanti, jitqieghed taht ordni ta' probation u servizz sabiex ikun hemm ammont ta' supervizjoni minn ufficjal tal-probation filwaqt illi l-hati, permezz tal-hidma tieghu, ikun qieghed irodd lis-socjeta` offiza dak is-sodisfazzjon li hija tippretendi li ghandu jkollha minhabba l-agir kriminuz tieghu.

Illi inoltre fil-kawza fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Massimo Abela** deciza mill-Imhallef Edwina Grima nhar it-28 ta' Frar tas-sena 2018 intqal hekk:

Illi bosta drabi l-Qrati sahqu fuq il-bzonn ta' piena li ghandha tkun mezz riformattiv, a skapitu tal-mezz deterrent fil-piena. Fil-fatt, fost diversi decizjonijiet, fis-sentenza ***Il-Pulizija vs. Stephen Spiteri*** *moghtija mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-tnejn u ghoxrin (22) ta' Settembru tas-sena elfejn u tlieta (2003), il-Qorti qalet illi:*

Konsiderata l-piena bhala mezz ta' riforma tal-imputat fl-interess tieghu u tas-socjeta', izjed u izjed din il-piena karceraja tidher inadatta. Infatti, permezz taghha, tifel ta'kondotta sa issa tajba, u li diga', bil-fatti, wera'; soghba tar-reat li ghamel, ser jinxtehet ghal soggorn ma' nies li fil-maggjoranza taghhom huma delinkwenti recidivi multipli. B'hekk minflok jigi riformat, hemm il-possibilta' illi huwa jiehu lezzjonijiet fid-delinkwenza ... tara illi huwa opportun illi inehhi l-impressjoni illi l-iskop tal-ligi kriminali u tal-piena huwa biss illi jkun ta' deterrent biex jghallem lil dak li jkun illi 'crime does not pay'. Huwa certament kuncett illi ghamel zmien u kien il-kuncett predominanti, pero llum il-kuncett m'huwiex aktar ta' piena retributtiva, imma ta' sistema restorattiva, fejn anke jekk hu possibbli u safejn hu possibbli, u tenut kont anki tac-cirkostanzi kollha tal-kaz, kif ukoll tal-precedenti kriminali tal-imputat, isir tentattiv biex mhux biss issir rikonciljazzjoni bejn l-agent tad-delitt u l-vittma li tkun sofriet danni u anke sofferenzi ohrajn, imma anki illi jkun hemm possibilita' illi dak li jkun jigi informat u jikkonvinci ruhu illi ghandu jsegwi t-triq it-tajba.

Illi imbaghad fis-sentenza taghha **Il-Pulizija vs Maurice Agius**, il-Qorti tal-Appell Kriminali ezaminat *in funditus* meta qorti ghandha timponi sentenza ta' prigunerija sospiza:

Fis-sentenza taghha tat-23 ta' Settembru 1994 fl-ismijiet ***Il-Pulizija v. Anthony Wood*** *din il-Qorti (kif illum presjeduta) kienet spjegat kif Qorti ta' Gustizzja Kriminali ghandha taffronta l-kwistjoni jekk ghandhiex timponi o meno sentenza ta' prigunerija sospiza, u dan kemm fuq l-iskorta tal-gurisprudenza tal-qrati Inglizi u tal-ligi Ingliza kif kienet dak iz-zmien u precedentement, kif ukoll fuq l-iskorta ta' gurisprudenza lokali. Huwa car, anke fid-dawl tas-subartikolu (2) tal-Artikolu 28A, li l-ewwel haga li qorti trid tiddecidi hi jekk il-kaz jimmeritax piena ta' prigunerija, b'mod li jigu eskluzi (jekk kienu talvolta applikabbli u mhux aprioristikament eskluzi mill-legi stess) mizuri bhal ordinijiet maghmula taht l-Att dwar il-*

Probation jew multa. Jekk jigi stabbilit, tenut kont tac-cirkostanzi kollha, li l-kaz kien jimmerita prigunerija, il-gudikant irid jghaddi ghat-tieni stadju, u cioe` biex jiddetermina t-tul ta' tali prigunerija. Hawn ukoll il-gudikant ma jridx joqghod ihares lejn is-subartikolu (1) tal-Artikolu 28A u jipprova jara kif ibaxxi l-piena biex igibha ma teccedix is-sentejn. Il-piena ta' prigunerija trid tkun dik il-piena li oggettivament taghmel ghall-kaz, indipendentement minn jekk tkunx tista' tigi sospiza o meno. Huwa biss jekk il-piena hekk oggettivament stabbilita ma tkunx ta' aktar minn sentejn prigunerija li l-gudikant jghaddi ghat-tielet stadju, u cioe` biex jikkonsidra jekk ghandux jissospendi o meno tali piena (ghal periodu ta' mhux anqas minn sena u mhux izjed minn erba' snin). Huwa evidenti li l-ewwel haga li trid issir f'dana t-tielet istadju hi li wiehed jara jekk hemmx xi ostakolu statutorju ghal tali sospensjoni (bhalma huma l-paragrafi (a), (b) u (c) tas-subartikolu (7), gja` msemmi, tal-Artikolu 28A, jew bhalma wiehed isib fl-Artikoli 337A u 22(9) tal-Kapitoli 9 u 101 rispettivament); jekk ma hemmx tali ostakoli, allura, u allura biss, tqum il-kwistjoni ta' jekk il-piena ta' prigunerija ghandhiex tigi sospiza u, jekk ghandha tigi sospiza, x'ghandu jkun il-periodu operattiv taghha (cioe` ghal kemm zmien tibqa' hekk sospiza fuq ras il-hati).

Huwa minnu li, kif jispjega l-Professur David Thomas fil-ktieb tieghu ***Principles of Sentencing*** *"[the] difficulty that arises at this point is that if the first two stages have been followed correctly, all factors which are relevant to the sentence should have been taken into account already. The sentencer must either give double weight to some factors for which he has previously made allowance in calculating the length of the sentence, or search for some new factors which will justify suspension although they are not relevant to the other issues which the sentencer has already considered." Din il-Qorti, fis-sentenza taghha aktar il-fuq imsemmija (ta'* ***Anthony Wood****) hadet linja aktar prammatika milli forsi teoretika jew akkademika u, fuq l-iskorta ta' sentenzi precedenti, stabbiliet li s-sentenza sospiza, oltre li ghandha tkun applikata bhala eccezzjoni u mhux bhala regola, ghandha tinghata f'kaz ta' xi cirkostanza partikolari li minhabba fiha l-qorti thoss li ma jkunx opportun li tapplika l-piena "normali" preskritta mill-ligi ta' prigunerija b'effett immedjat. Fi kliem iehor, hemm bzonn li jkun hemm cirkostanza (jew cirkostanzi) specjali (mhux neccessarjament, pero`, cirkostanzi specjali u straordinarji bhalma jissemmew fl-Artikolu 21 tal-Kap. 9) li jaghmlu l-eccezzjoni (is-sospensjoni tal-piena ta'*

prigunerija) aktar indikata ghar-retta amministrazzjoni tal-gustizzja mir-regola (il-piena karcerarja b'effett immedjat).

9. *Naturalment huwa mpossibbli li wiehed jiddetermina aprioristikament x'inhi jew x'tista' tkun tali cirkostanza (jew cirkostanzi), jew li jipprova jiddefiniha. Il-buon sens, pero`, jissuggerixxi diversi cirkustanzi, u kriterji ohra, li ghandhom jitqieghdu fil-kfief tal-mizien: il-gravita` tar-reat, il-mod kif ikun twettaq, l-impatt fuq is-socjeta`, il-hsara rizultanti, jekk wiehed ghamilx tajjeb ghal dik il-hsara, il-koperazzjoni u l-ghajnuna li wiehed ikun ta lill-pulizija fil-kors tal-investigazzjoni, l-ammissjoni bikrija (b'mod li l-istat ma jinkorrix f'aktar spejjez), l-impatt tas-sospensjoni jew tan-nuqqas ta' sospensjoni kemm fuq il-persuna misjuba hatja kif ukoll fuq is-socjeta`, jekk il-persuna misjuba hatja hix perikoluza u/jew x'indikazzjonijiet hemm li hija tista' terga' tikkommetti reat iehor (simili jew ta' xorta ohra), u hafna u hafna cirkostanzi ohra. Jinghad ukoll li, filwaqt li gudikant, fil-ghoti tal-piena (u dan mhux biss fil-kaz ta' jekk sentenza ta' prigunerija ghandhiex tigi sospiza o meno) ghandu jiehu kont tal-impatt tar-reat fuq is-socjeta` u tar-reazzjoni tas-socjeta` ghal dak it-tip ta' reat (tali reazzjoni hija r-rifless ta' dak l-impatt), il-gudikant mhux qieghed hemm biex jissodisfa l-ghajta ta' dawk li, ma' kull sentenza, tarahom jiktbu fil-gazzetti jew f'xi blog fuq l-internet biex jikkritikaw kollox u bl-addocc ghax minghalihom li saru issa esperti anke fil-ligi u fil-mod kif is-sentenzi ghandhom jigu decizi. Kif qal Lord Justice Lawton fil-kawza* ***R v. Sargeant*** *:*

"Society, through the courts, must show its abhorrence of particular types of crime, and the only way in which the courts can show this is by the sentences they pass. The courts do not have to reflect public opinion. On the other hand they must not disregard it. Perhaps the main duty of the court is to lead public opinion."

Illi inoltre l-esponent jaghmel referenza ghall-ktieb bl-isem ta' *Principles of Sentencing* (Heinemann, London, 1979), ta' David Thomas, fejn intqal illi:

> *"The probation order is clearly the most important individualized measure available to a sentence. It is not limited to any one group of offenders; as the discussion in chapter one*

illustrates, probation is used to deal with recidivists of mature age as well as the young and those of good character" (p.236)

Illi inoltre', qieghda ssir referenza ghad-decizjoni tal-Qorti tal-Magistrati (Malta), ta' nhar l-erbgha u ghoxrin (24) ta' Marzu, 2014, fil-kawza bl-ismijiet **Il-Pulizija v. Stephen Urry,** f'liema decizjoni l-Qorti tenniet:

F'dan il-kaz, din il-Qorti mhix konvinta li jekk l-imputat jerga jigi kundannat ghal piena karcerarja ohra fuq reati li huwa ammetta ghalihom u li sehhew aktar minn sitt snin wara li gew kommessi, sejjer ikun qieghed imur ghall-ahjar f'hajtu. […]

Wara li qieset bir-reqqa dak kollu mistqarr aktar il-fuq, bhall-Qorti tal-Appell Kriminali fil-kaz Hatherly, din il-Qorti lesta li tiehu r-riskju u li minflok terga tikkundanna lill-imputat ghal piena ohra ta' prigunerija, bi hsiebha li tqeghdu taht ordni ta' probation bl-obbligu li l-imputat jigi segwit barra l-konfini talFacilita Korrettiva ta' Kordin, fejn donnu ma kien tghallem xejn […].

Illi di piu' l-appellant jirrileva illi l-piena fil-kaz de quo hija eccessiva anke in vista tal-fatt illi l-fedina penali tal-appellant ghalkemm mhix wahda netta mhix wahda allarmanti.

Illi inoltre', l-Ewwel Onorabbli Qorti naqset milli tiehu in kunsiderazzjoni l-fatt illi l-appellant huwa bniedem illi meta gew kommessi r-reati in kwistjoni kien taht l-eta' u ghalhekk kellu jibbenefika minn tnaqqis fil-piena.

Ghalhekk il-piena erogata kemm fil-kwalita taghha, u sussidjarjament u minghajr pregudizzju, fil-kwantita, ma tohloqx bilanc bejn l-aspett retributtiv u dak riformattiv, tant accenat u accettat, fil-kuncett ta' gustizzja kriminali fiz-zminijiet ta' llum. Illi ghalhekk l-appellant jirrileva illi l-piena erogata mill-Ewwel Qorti meta wiehed jikkonsidra l-fatti kollha tal-kaz, hija wahda sproporzjonata u eccessiva fil-kaz odjern.

Ikkunsidrat;

Illi l-Ewwel Qorti fil-parti disposittiva tas-sentenza appellata provdiet li:

'Illi wara li rat l-Artikoli 17, 20, 31, 37(2), 41(l)(a), 261, 262, 263, 264, 265, 267, 269, 270, 279(a), 280, 281, 579, u 49 tal-Kapitolu 9 tal-Liġijiet ta' Malta, kif ukoll tar-regolament 3(l)(lA)(lB)(2)(a)(2A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta, il-Qorti qiegħda ssib:

lil Keith Joseph Mallia, Mario Mallia u Clyde Mallia ilkoll ħatja tal- imputazzjoni miġjuba kontrihom kollha ta' tentattiv ta' serq ikkwalifikat bl-aggravji tal-vjolenza, mezz, valur u ħin; ...'

Illi ghalkemm l-appellanti ma ressqu l-ebda aggravju dwar dan, jirrizulta li l-Ewwel Qorti fil-parti disposittiva mhux biss indikat generikament l-artikolu 261 minghajr ma indikat is-subartikoli rigwardanti l-kwalifiki li kienet qieghda ssib htija u anke fil-kaz tal-artikoli ohra ma ndikatx is-subartikoli applikabbli, izda jirrizulta ukoll li ghalkemm l-Ewwel Qorti sabet htija ta' tentattiv ta' serq ikkwalifikat bl-aggravju tal-valur, indikat l-artikolu 279(a) u mhux is-subartikolu (b) tal-istess artikolu tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta.

Dan l-artikolu jaqra li:

'Il-ħati ta' serq ikkwalifikat bil-"valur" biss, jeħel -

(a) jekk il-valur tal-ħaġa misruqa ***ma jkunx iżjed*** *minn elfejn tliet mija u disgħa u għoxrin euro u sebgħa utletin ċenteżmu (2,329.37), il-piena ta' priġunerija għal żmien minn ħames xhur sa tliet snin;*

(b) jekk il-valur tal-ħaġa misruqa ***jkun iżjed minn*** *elfejn tliet mija u disgħa u għoxrin euro u sebgħa u tletin ċenteżmu (2,329.37), il-piena ta' priġunerija għal żmien minn tlettax-il xahar sa seba' snin:*

Iżda meta għal xi raġuni msemmija fl-artikolu 325(2) ma jkunx possibbli li jiġi stmat il-valur tal-ħaġa misruqa, dak il-valur għandu jiġi stmat li jkun jeċċedi l-elfejn tliet mija u disgħa u għoxrin euro u sebgħa u tletin ċenteżmu (2,329.37). (Emfazi u sottolinear mizjud minn din il-Qorti.)

L-ewwel imputazzjoni migjuba fil-konfront tat-tlett imputati taqra:

'*bil-ħsieb li jagħmlu delitt u ċioe' delitt ta' serq minn ġewwa Banka tal-Lottu bin-numru 12 li tinsab ġewwa triq it-Tiġrija Marsa wrew dan il-ħsieb b'atti esterni u taw bidu għall-eżekuzzjoni ta' dan id- delitt liema delitt* ***ma ġiex esegwit minħabba xi ħaġa aċċidentali u indipendenti mill-volonta' tagħhom u li kieku seħħ kien ikun ikkwalifikat bil-vjolenza numerika, bil-mezz, bil-valur li jeċċedi il- 2,329.32 Euros*** *(elf Lira Maltija), u bil-ħin għad-dannu ta' Louise Gerada, Felix Mifsud u/jew persuna/i oħra. (Artikoli 261(a) (b) (c) (f),262 (1) (b), 263 (a) (b), 267, 270, 277 (b)*' (Emfazi u sottolinear mizjud minn din il-Qorti.)

Illi mis-sentenza appellata jirrizulta kjarament li l-Ewwel Qorti kienet qieghda ssib htija ta' tentattiv tar-reat tas-serq ikkwalifikat fost aggravji ohra, bil-valur li jeccedi l-elfejn, tliet mija u disgha u ghoxrin ewro u sebgha u tletin centezmu (2,329.37) tant li l-istess Qorti fis-sentenza appellata kkunsidrat li:

'*Fit-tielet lok għal dak li jirrigwarda l-aggravju tal-valur jidher mill-provi mressqa li l-valur tal-kontenut tal-magna tas-sigaretti li kien ġo din il- banka jeżorbita l-valur preskritt mill-liġi skont l-Artikolu 267 tal-Kodiċi Kriminali u anzi huwa ta' iktar minn elfejn tlett mija disgħa u għoxrin Euro u sebgħa u tletin ċenteżmu (€2329.37).*[1] '

Ghalhekk jirrizulta li l-Ewwel Qorti fil-parti disposittiva tas-sentenza erronjament indikat l-artikolu 279(a) minflokk l-artikolu 279(b) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta meta kienet qieghda ssib htija tar-reat ta' tentattiv ta' serq aggravat bil-valur li jeccedi l-elfejn, tliet mija u disgha u ghoxrin ewro u tnejn u tletin centezmu (€2,329.37). Din il-Qorti sejra ghalhekk *ex officio* tqis jekk dan l-izball iwassalx ghan-nullita tas-sentenza appellata.

Ikkunsidrat;

---

[1] Folio 133 tal-atti proċesswali fejn il-valur tas-sigaretti jammonta għall- €2454.55 kif debitament ikkonfermat minn Brian Micallef li xehed matul il-proċeduri a folio 291 (30.1.16). (Din ir-referenza tinsab fit-tmien (8) nota ta' qiegh il-pagna tas-sentenza appellata.)

L-artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta jaqra:

'*Il-qorti, meta tagħti s-sentenza kontra l-imputat, għandha tgħid il-fatti li tagħhom dan ikun ġie misjub ħati, tagħti l-piena* ***u ssemmi l-artikolu ta' dan il-Kodiċi jew ta' kull liġi oħra li tkun tikkontempla r-reat****.*' (Emfazi mizjud minn din il-Qorti)

Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija (Spt R. Vella) Vs Dennis Farrugia Omissis'**[2] gie kkunsidrat li:

'*Skond l-artikolu 382 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti tal-Magistrati, meta taghti s-sentenza kontra l-imputat, ghandha tghid l-fatti li taghhom dan ikun gie misjub hati, taghti l-piena w ssemmi l-artikolu tal-Kodici Kriminali jew ta' kull ligi ohra li tkun tikkontempla r-reat;*

Illi skond gurisprudenza kostanti ta' din il-Qorti n-nuqqas li jigi rispettat strettament il-vot tal-ligi fl-artikolu 382 jimporta n-nullita' tas-sentenza appellata. Dan ghaliex dan-nuqqas jammonta ghal nuqqas ta' formalita' sostanzjali fis-sens tal-artikolu 428 (3) tal-Kodici Kriminali.'

Fis-sentenza fl-ismijiet **'Il-Pulizija (Spettur AP Miruzzi) vs Stefan Abela'**[3] gie kkunsidrat li:

'*osservat mill-ezami tas-sentenza appellata li l-Ewwel Qorti , minkejja lil-appellant kien qed jigi akkuzat u instab hati ta' diversi reati li jaqghu taht ligijiet diversi w senjatament il-Kap. 66 tal-Ligijiet ta' Malta kif ukoll taht ir-Regolamenti li jaqghu taht l- Avviz Legali 146/1993, meta giet biex ticcita l-artikoli tal-ligi li jkunu jikkontemplaw r-reati li taghhom l- appellant kien instab hati, ndikat biss b' mod generiku dan l-Avviz Legali u f' kaz wiehed biss indikat regolament (mhux artikolu kif intqal erronjament fis-sentenza) partikolari tal-istess regolamenti kontenuti fl-imsemmi Avviz Legali.*

[2] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-30 ta' April, 2009 (Appell Kriminali Numru: 85/2009)

[3] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali nhar it-2 ta' Frar, 2006 (Appell Kriminali numru: 336/2005)

Ikkonsidrat ;

Li skond l-artikolu 382 tal-Kap. 9 tal-Ligijiet ta' Malta, il-Qorti tal-Magistrati, meta taghti s-sentenza kontra l- imputat, ghandha tghid l-fatti li taghhom dan ikun gie misjub hati, taghti l-piena w ssemmi l-artikolu tal- Kodici Kriminali jew ta' kull ligi ohra li tkun tikkontempla r-reat;

Illi skond gurisprudenza kostanti ta' din il-Qorti n- nuqqas li jsir dan jimporta n-nullita' tas-sentenza appellata. Dan ghaliex dan-nuqqas jammonta ghal nuqqas ta' formalita' sostanzjali fis-sens tal-artikolu 428 (3) tal-Kodici Kriminali.'

Fis-sentenza fl-ismijiet '**Il-Pulizija v. John Sultana**'[4] intqal li:

'L-Artikolu 382 tal- Kodici Kriminali jghid li s-sentenza moghtija kontra l-imputat ghandu jkollha fiha cioe` issemmi, fost affarijiet ohra, l-artikolu tal-Kodici Kriminali jew ta' kull ligi ohra li jkun jikkontempla r-reat li tieghu dak li jkun ikun qed jinstab hati. S'intendi jekk l-artikolu tal-ligi citat fis-sentenza jkun jew inezistenti jew jigi citat artikolu b'iehor, dan ikun daqs li kieku l-artikolu tal-ligi li jikkontempla r- reat ma giex indikat. Hekk jidher li gara f'dan il-kaz; l-Artikolu 338(zz) tal- Kodici Kriminali ma jezistix. L-artikolu tal-ligi li jikkontempla r-reat ipotizzat fl-imputazzjoni huwa l-Artikolu 338(z). Kif gie dejjem ritenut minn din il-Qorti, tali difett jammonta ghal nuqqas ta' formalita` sostanzjali b'mod li jkun applikabbli s-subartikolu (3) ta' l-Artikolu 428 tal-Kodici Kriminali...'

Din il-Qorti ghalhekk tqis mhux biss in-nuqqas tal-Ewwel Qorti fejn ghalkemm indikat l-artikoli tal-ligi, ma ndikatx specifikament is-subartikoli applikabbli izda anke l-fatt li fil-parti dispositiva indikat l-artikolu 279(a) minflokk l-artikolu 279(b) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta bhala zball fil-formalita' tas-sentenza li jwassal ghan-nullita' taghha. L-artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta jirrikjedi li l-Qorti fis-sentenza apparti li ssemma l-fatti li taghhom l-imputat ikun instab hati, taghti l-piena u ssemmi l-artikoli li jikkontemplaw ir-reat. Ghalhekk l-indikazzjoni zbaljata ta' artikolu minflokk iehor

[4] Deciza mill-Qorti tal-Appell Kriminali fit-2 ta' Marzu, 2001 (Appell Numru 14/2001)

huwa meqjus bhala nuqqas milli jitnizzel l-artikolu li jkun jikkontempla r-reat.

Din il-Qorti temfasizza li l-Qrati ghadhom jaderixxu ruhhom skrupolozament mad-dispost tal-artikolu 382 tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta u ghalhekk jindikaw kull artikolu u s-subartikoli li jikkontemplaw ir-reati li taghhom l-imputat ikun instab hati. In-nuqqas li jsir dan qieghed iwassal ghal dewmien inutli tant li qeghdin jigu annullati numru ta' sentenzi bil-konsegwenza li numru ta' kawzi qieghdin jintbaghtu lura lil Qorti tal-Magistrati biex terga tinghata s-sentenza filwaqt li f'xi waqtiet il-Qorti tal-Appell Kriminali qieghda wara li tannulla s-sentenza appellata, tghaddi biex tiddeciedi l-kawza mill-gdid minflokk taqdi l-irwol taghha ta' Qorti ta' revizjoni.

Ghal dawn il-motivi, din il-Qorti qieghda *ex officio* tannulla s-sentenza appellata u wara li rat l-artikolu 428(3) tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta tordna li l-kaz jigi trattat mill-gdid fil-mertu u l-aggravji tal-appellanti jigu kkunsidrati bhala sottomissjonijiet in difeza.

(ft) Consuelo Scerri Herrera

Imhallef

VERA KOPJA

Franklin Calleja

Deputat Registratur